

Indledning

Silkeborg Lærerforening indsender hermed vores Budgetinformation i forbindelse med behandlingen af Silkeborg Kommunes budget 2026.

Vi tager i år udgangspunkt i materialet med budgetforudsætningerne og planlægningstallene for bevilling 41.

Processen for høring starter i midten af august, og vi har tilstræbt at have denne budgetinformation klar, så den kan benyttes af andre i denne fase. Planlægningstallene for 2026 fik vi til junimødet i Afdelings-MED, og budgetforudsætningerne fik vi i starten af juli måned.

Silkeborg Lærerforening vil gerne takke Skoleafdelingen for et godt og konstruktivt samarbejde med at tilvejebringe talmateriale, samt at stå til rådighed for yderligere spørgsmål.

Mærkbart løft blev til en mærkbar reduktion

Der blev med sidste års budget afsat 40 mio.kr. over en årrække til skolerne. Allerede her med budget 2026 er det ikke muligt at holde, så man skal finde 15,4 mio. kr. i besparelse.

Det er foreslået, at man tager 12,5 mio. kr. samt, at man finder de resterende 2,9 mio. kr. ved at spare 0,3% på alle områder. De 15,4 mio. kr. besparelse foreslås udmøntet på denne måde:

Difference	I mio. kr.
SFO-tilskud (søskenderabatter og fripladser)	-4,2
Special-befordring	-3,3
Flere elever i inklusionscentre	-8
Lokale specialklasser	-2,2
Almen undervisning	1,7
Øvrige områder	0,6
I alt	-15,4
- merudgift/+ mindre udgift	

Det ser Silkeborg Lærerforening med stor bekymring på, for Silkeborg Kommune bør investere i folkeskolen.

Budgetmødet i juni

Tilbage i juni besluttede Dagtilbuds-, Skole- og Familieudvalget ikke at godkende det udkast til budget, som skulle reducere skoleområdet med 8,4 mio. kr. og det samlede område med 12 mio. kr. Det blev til gengæld besluttet at fremsætte forslag til budgetudvidelser på en række områder. Et centralt forslag var at afsætte 9,5 mio. kr. til at realisere den politiske ambition om, at ”Flere elever går i skole i deres lokalområde”. Udvalget ville gerne afsætte dette beløb til opstarten og prøvehandlingerne og også over årene afsætte mellem 10 – 16,5 mio. kr. Det er fornuftigt at afsætte disse midler, så det vil vi gerne rose dem for.

Desuden har DSFU ønsket at kunne prioritere økonomi til det politiske mål om et fælles fagligt ståsted. Det skal bruges til at styrke overgangen fra dagtilbud til skole og implementering af ny folkeskolereform – Folkeskolens Kvalitetsprogram, barnets lov og lettilgængelige behandlingstilbud. Det skal altså bidrage til at styrke samarbejdet mellem dagtilbuds- og skoleområdet.

Det tredje forslag til en budgetudvidelse, som udvalget ønsker at gå videre med, er en styrkelse af PPR-funktion i PPL. Udvalget har fået øje på, at budgettet for PPL ikke bliver

demografireguleret. Det betyder, at selvom opgaven vokser i takt med stigende elevtal, så følger midlerne ikke med.

Dette er alle sammen fornuftige forslag, som vi bakker op om.

Desuden har udvalget lyttet til de input, der har været fra skolebestyrelserne og sagt, at de i de kommende budgetter ønsker:

- større stabilitet i skolernes budgetter
- et varigt løft på almenområdet
- en ny driftsoverenskomst med Ahl Hage
- behov for at styrke arbejdet med inklusion på tværs af dagtilbuds- og skoleområdet via pædagogiske praksisvejledere og styrkelse af faglig ledelse
- bedre støtte til unges uddannelsesvalg

Vi vil gerne anerkende udvalget for at tage disse betragtninger med i deres fremtidige arbejde.

Lærermilliarden – hvor bliver pengene af?

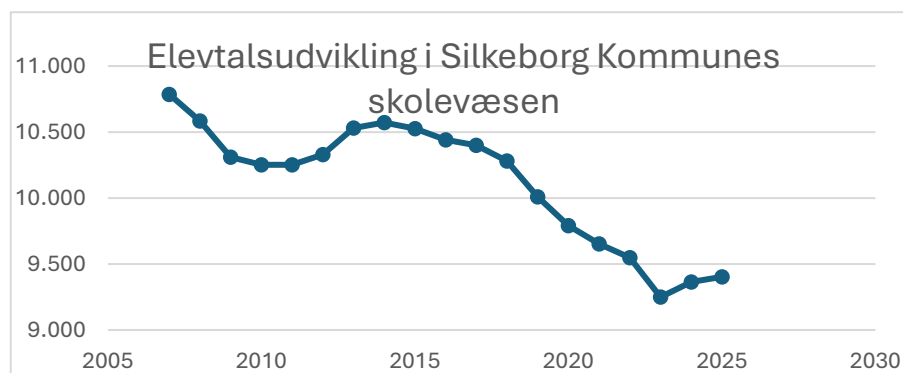
Der har siden 2022 været en pulje penge til flere lærere i folkeskolen, som er tilført kommunernes budgetter. I Silkeborg har det betydet ca. 4 mio. kr. hvert år de sidste tre år. Pengene fra lærermilliarden går i Silkeborg til en mellemformspulje, som i alt er på 66.884.000. Dvs. at hver skole får en pulje penge efter tildelingsmodellen til mellemformsinitiativer på skolerne.

Det kan være som to-voksen timer, et tilbud om undervisning udenfor for klasserne eller særlig tilrettelagt støtte m.m. Det er lidt uigennemskueligt, hvor mange penge, der gives til den enkelte skole, men det er den måde, hvorpå man har valgt at fordele pengene fra lærermilliarden. Vi er tilfredse med, at pengene til flere lærere i folkeskolen rent faktisk kommer ud til de enkelte skoler. Det er nemlig ikke altid tilfældet, fordi lærermilliarden fra i år er en del af bloktilskuddet.

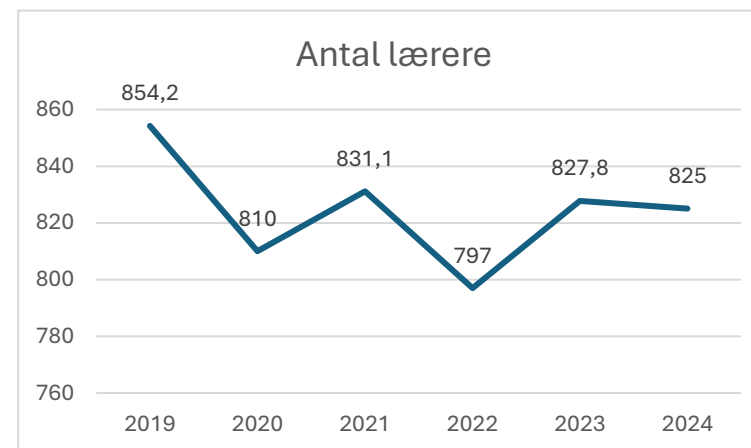
Elevtallet stiger igen, men bevillingen falder

I budgettet ser vi, at elevtallet stiger for nu andet år i træk. Det er en meget positiv udvikling. Det faldende elevtal har gjort det svært at se de tildelte ekstra penge på folkeskoleområdet, da tildelingen sker pr. elev. Skolen kun fungerer i hele klasser, så selvom elevtallet i en klasse går fra 24 til 21 elever, skal der stadig være en lærer i alle timerne. Men tildelingen bliver mindre.

Figur 1: Grafen viser elevtalsudviklingen siden 2007. Tallene er taget fra Silkeborg Kommunes elevprognose.

Samtidig er det stærkt bekymrende, at der på trods af et stigende elevtal ses et fald i antallet af lærere. Det er veldokumenteret, at uddannede lærere gør den største forskel i elevernes hverdag.

Figur 2: Tallene er taget fra DLF's undersøgelse fra 2024 omkring lærermilliardens reelle betydning for kommunerne.

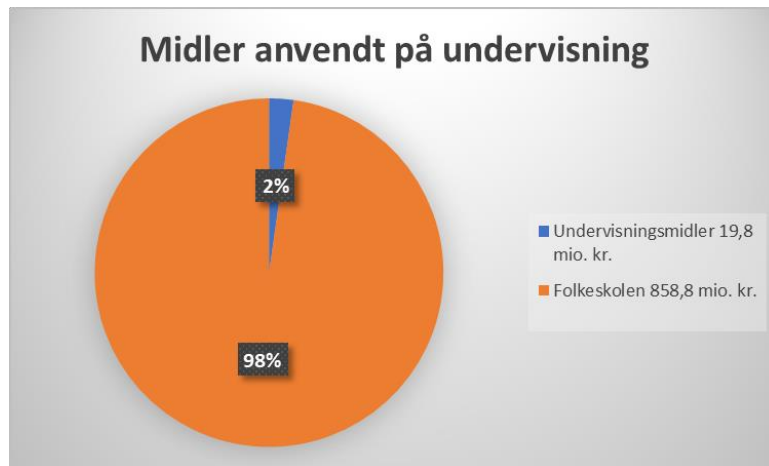
Hvad skal vi undervise med?

Undervisningsmidler fylder meget lidt i budgettet. Kun 2,3% af det samlede budget går til elevrettede aktiviteter og undervisningsmaterialer. Det er et beløb, der er faldet siden 2023, hvor procentdelen var 3,6 %. Det mener vi er alt for lavt. Særligt set i lyset af de politiske signaler om, at undervisningen fremover skal være mindre digital og i højere grad baseret på fysiske læremidler såsom bøger. Jo færre

midler, der er til undervisningsmaterialer, jo større bliver skolernes tilbøjelighed til at vælge de digitale løsninger, da de er billigere end bøger. Desuden er der fokus på en mere alsidig undervisning i Folkeskolens Kvalitetsprogram.

Dette bliver dog vanskeligt at realisere med så beskedne midler til rådighed. Det fremgår tydeligt af figuren her.

Figur 3: Tallene er taget fra Silkeborg Kommunes budgetforudsætninger

Kompetenceudvikling bør prioriteres

Vi er tilfredse med, at der i budgettet er sat midler af til efter- og videreuddannelse af lærerne. 2.592 kr. pr. lærer dækker både over kompetenceudvikling på skoleniveau og den centrale kompetencefond, som lærerne nu har adgang til. I kompetencefonden skal skolen kun betale 20% af udgifterne,

men med så lav en ramme er det ikke realistisk, at mange lærere kommer afsted på kompetencegivende kurser. Disse kurser er helt afgørende, hvis man vil sikre, at lærerne er rustet til de faglige, pædagogiske og sociale udfordringer, som man møder i skolen i dag. Beløbet på 2.592 kr. er langt fra tilstrækkeligt.

Vi håber på, at der fremover bliver afsat flere og mere målrettede midler til at sikre, at lærerne får de bedste forudsætninger for at løfte opgaven i en kompleks skolehverdag.

Tildelingsmodellen trænger til et eftersyn

Tildelingsmodellen i Silkeborg Kommune er svær at gennemskue, fordi man har lavet tilføjelser for at rette op på nogle uhensigtsmæssigheder. Det er i sig selv godt, for ellers ville der være skoler, der ikke kunne tilbyde, det de skulle. Alle skoler skal have mulighed for at tilbyde vikartimer, to-lærertimer, skolebibliotekstimer, holddelingstimer mm. Det ville der være 15 skoler, der ikke kunne gøre med den rene tildeling, og derfor må man omfordele nogle af midlerne.

Vi ser gerne en politisk vilje til at justere tildelingsmodellen, så den afspejler skolernes reelle behov og sikrer en mere retfærdig fordeling.

Nødvendige investeringer i inklusionscentrene

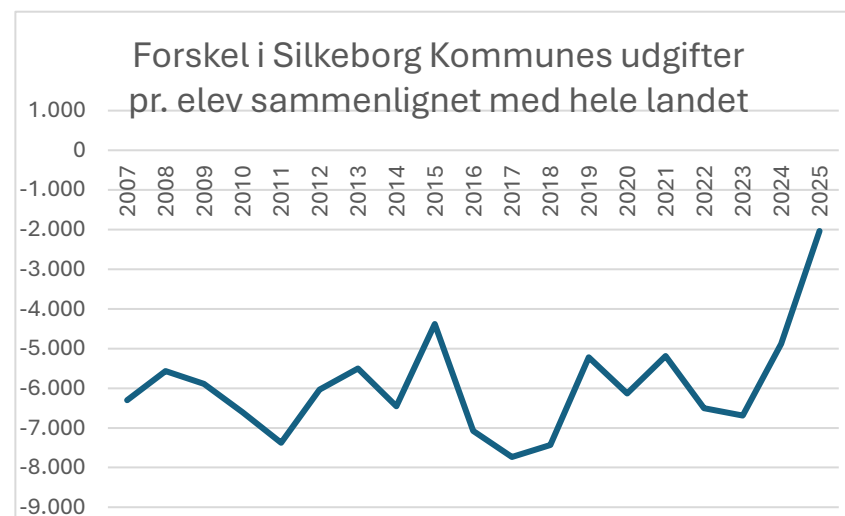
Der er i 2026 stadig et stort behov for den store indsats, som inklusionscentrene leverer. I næste skoleår starter 67 nye elever i inklusionscentrene, og det er derfor budgetteret med en forøgelse af budgettet på 18,9 mio. kr. Det er helt centralt, at der også fremover fastholdes fokus på at give alle børn det bedst mulige skoletilbud. Derfor er brug for at investere bredt i folkeskolen, så vi kan være den bedste skole for alle børn. Inklusionsopgaven stiller store krav, og vi ser det som nødvendigt at investeringerne i området ikke blot følger elevtallet, men også afspejler kompleksiteten i opgaven.

Ahl Hage - en lejrskole for hele Silkeborg

Vi er meget tilfredse med, at Silkeborg Kommune har valgt at prioritere Ahl Hage lejren med lidt over 2 mio. kr. Det er en kæmpe gevinst for hele kommunen, at alle børn kommer på den samme lejrskole. Det skaber en fælles referenceramme og styrker fællesskabet på tværs af skoler og baggrunde. Derudover er det besluttet at tilføre yderligere 1 mio. kr. til driften årligt, som ligger ud over det budget, der er fremlagt. Det er vigtigt med et bæredygtigt og langsigtet grundlag for driften.

Økonomi og sammenligninger

I det følgende præsenterer vi en række grafer og oversigter, hvor Silkeborg Kommune sammenlignes med både regionale og nationale niveauer. Alle data er hentet fra Indenrigs- og sundhedsministeriet. Tallene er gjort sammenlignelige med tidligere år, og startåret er 2007 lige efter kommunalreformen.

Figur 3: Der mangler fortsat 2000 kr. pr. elev, hvis Silkeborg Kommune skal op på landsgennemsnittet. Det er vores vurdering, at vi selv om der er tilført midler, stadig halter bagefter landsgennemsnittet.

Tabel 1			Tabel 2		Tabel 3	
Udg. til folkeskolen (netto) pr. elev			Beløb Silkeborg Kommune skal tilføre for at komme på samme niveau		Udvikling 2020 – 2025 i udgifter pr. elev korrigeret for pris- og lønstigninger	
Kommune	2024	2025	Kommune	Mio. kr.	Kommune	Udvikling i kr.
Samsø Kommune	131.854	140.354	Samsø Kommune	547,5	Lemvig Kommune	29.154
Lemvig Kommune	121.891	136.717	Lemvig Kommune	513,0	Norddjurs Kommune	25.963
Norddjurs Kommune	102.667	124.518	Norddjurs Kommune	397,3	Samsø Kommune	12.118
Struer Kommune	95.986	109.890	Struer Kommune	258,5	Odder Kommune	11.865
Odder Kommune	95.037	97.309	Odder Kommune	139,2	Hedensted Kommune	9.659
Hedensted Kommune	92.780	96.849	Hedensted Kommune	134,8	Struer Kommune	8.292
Ringkøbing-Skjern Komrn	87.191	90.491	Randers Kommune	92,7	Randers Kommune	6.252
Herning Kommune	85.748	91.092	Herning Kommune	80,2	Herning Kommune	6.243
Randers Kommune	85.683	92.402	Ringkøbing-Skjern Kommune	74,5	Viborg Kommune	5.470
Aarhus Kommune	83.494	87.092	Viborg Kommune	70,6	Favrskov Kommune	4.899
Favrskov Kommune	82.247	84.551	Aarhus Kommune	42,3	Aarhus Kommune	4.787
Viborg Kommune	81.566	90.075	Favrskov Kommune	18,2	Skive Kommune	4.676
Ikast-Brande Kommune	79.141	81.835	Silkeborg Kommune	0,0	Silkeborg Kommune	3.759
Silkeborg Kommune	79.714	82.632	Skive Kommune	-3,5	Ringkøbing-Skjern Kommune	3.200
Skive Kommune	76.696	82.268	Ikast-Brande Kommune	-7,6	Syddjurs Kommune	1.049
Syddjurs Kommune	75.825	79.009	Holstebro Kommune	-21,1	Holstebro Kommune	811
Holstebro Kommune	75.541	80.405	Syddjurs Kommune	-34,4	Ikast-Brande Kommune	-347
Horsens Kommune	71.169	76.603	Horsens Kommune	-57,2	Horsens Kommune	-829
Skanderborg Kommune	66.658	68.511	Skanderborg Kommune	-133,9	Skanderborg Kommune	-6.008
Gennemsnit regionalt	81.949	86.785	Gennemsnit regionalt	39,4	Gennemsnit regionalt	4.087
Gennemsnit nationalt	84.023	84.667	Hele landet	19,3	Nationalt	3.358

Kommentarer til tabellerne

Tabel 1 - tildeling pr. elev:

Der mangler fortsat 2.035 kr. pr elev for at nå gennemsnittet på landsplan.

Silkeborg Kommune ligger sjettenederst i regionen i tildeling pr. elev. I budgettet for 2026 konstaterer Silkeborg Lærerforening, at der fortsat er et gab mellem det kommunale niveau på 82.632 kr. pr elev til det nationale niveau på 84.667 kr. **En forskel der udgør 2.035 kr.**

Uddybning og kilde: Udgifter til undervisning netto, er bruttodriftsudgifterne fratrasket indtægter og statsrefusion. Antallet af elever udgør normalklasseelever i børnehaveklasse til 10. klasse. Tallene er taget fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet d. 6. maj 2025, noegletal.dk.

Tabel 2 - Manglende midler ift. nabokommuner og nationalt gennemsnit:

Der burde tilføres yderligere ca. 19,3 mio. for at nå op på niveau med nabokommuner og nationalt gennemsnit.

Tabellen viser, hvor mange penge, der samlet skal tilføres for at komme op på niveau med nabokommuner og det nationale niveau. Byrådet skal finde ca. 19,3 mio. kr. yderligere for at komme på det nationale niveau. Det er tydeligt her, at selvom

Silkeborg Kommune har tilført økonomi til skoleområdet over de sidste år, så var udgangsniveauet meget lavt. Sammenlignet med de andre kommuner i regionen ligger tilførslen stadig meget lavt. Det er tydeligt, at Silkeborg Kommune mangler ret mange midler for at ramme gennemsnittet af tilførte midler i regionen. Det nationale gennemsnit er stort set stagneret på tallet fra sidste år. Det betyder, at der i de andre kommuner ikke er tilført flere midler på skoleområdet.

Kilde: Tallene er taget fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet d. 6. maj 2025, noegletal.dk.

Tabel 3 - investering pr. elev inkl. pris og lønstigninger

Silkeborg Kommune investerer 328 kr. pr. elev mindre end de andre kommuner.

Tabellen viser nettobeløbet pr. elev, der er tilført normalundervisningen set i forhold til 2020, når der er korigeret for pris- og lønfremskrivinger. Der er blevet tilført flere midler pr. elev, men vi konstaterer, at der i perioden fra 2020-2025 er tilført 3.759 kr. mere om året pr. elev, når der korrigeres for pris- og lønstigninger, men i samme periode er der regionalt og nationalt sket en stigning på: 4.087kr. regionalt og 3.358 kr. nationalt pr. elev. Dette betyder, at de andre kommuner i regionen også investerer mere i deres folkeskoler, da gennemsnittet i regionen igen er højere end i Silkeborg. Der

har vi tidligere ligget højere i forholdet til de andre kommuner, men de seneste års besparelser, viser sig også gældende her. Nationalt har vi overhalet tildelingen pr. elev, når pris- og lønstigninger trækkes ud. Dette er meget positivt for os, men viser mere, at der spares rundt omkring i landet i stedet for at der investeres i Folkeskolen.

Kilde: Tallene er taget fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet d. 19. maj 2025, noegletal.dk.

Konklusion

Når man vælger at fjerne det lovede markante løft samt omfordele udenfor tildelingsmodellen, så bliver det en svært gennemskuelig proces.

Vi står tilbage med et budget, som er udvidet med 13 mio. kr. på hele området, men fordi der spares 12,1 mio. kr. på folkeskolen og SFO, bliver der besparelser på alle skoler. Det er en uholdbar udvikling, som år for år går ud over skolerne. Der er ganske enkelt ikke flere besparelser at hente.

Skolerne skal samtidig forholde sig til de 33 punkter i Folkeskolens Kvalitetsprogram, som skal frisætte lærerne og skolerne til at skabe en anderledes skole, men med færre midler er der også færre muligheder for at gøre noget nyt og

tænke anderledes. Der er brug for solid opbakning til skoleledelserne, lærerne og de pædagogisk ansatte på skolerne.

Syv skoler afprøver at have lokale specialklasser i dette skoleår. De står overfor en stor forandring i skolen, som kræver investeringer. De tildelte midler er på ingen måde dækkende.

Vi ønsker os stabile langsigtede budgetter, så skolerne ved, hvad de har at arbejde med, og vi ønsker, at politikerne i Silkeborg vil investere mere i folkeskolen.

Silkeborg Lærerforening ønsker fortsat at indgå i dialogen om, hvad der skal til for at skabe den bedste skole for alle børn i Silkeborg Kommune.

